

Průběh obhajoby bakalářské práce:

Téma práce: Svatodušní jízda v Bad Kötzting

Vedoucí práce: PhDr. Marta Ulrychová, Ph.D.

Oponent práce: PhDr. Jiří Woitsch, Ph.D.

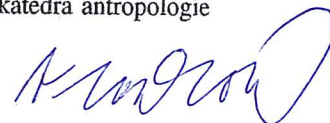
Průběh obhajoby:

Komise představila posudky na předkládanou bakalářskou práci.

Studentka se vyjádřila k posudkům a reagovala na otázky uvedené v posudcích.

Práce byla úspěšně obhájena.

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
katedra antropologie

Členové zkušební komise:

Mgr. Tomáš Hirt, Ph.D.

PhDr. Tereza Zíková, Ph.D.

RNDr. Vladimír Blažek, CSc.

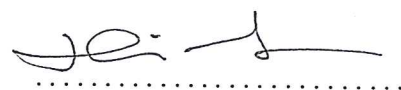
PhDr. Mgr. František Kalvas, Ph.D.

PhDr. Petr Křišťuf, Ph.D.

Mgr. Daniel Sosna, Ph.D.

Klasifikace: ... Dobře

Datum obhajoby: 8. ledna 2013

.....
podpis zkoušejícího

Katedra antropologie

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE posudek vedoucího práce

Práci předložil(a) student(ka): Věra Simeth

Název práce: Svatodušní jízda v Bad Kötzting

Vedoucí práce: PhDr. Marta Ulrychová, Ph. D.

1. CÍL PRÁCE (uved'te, do jaké míry byl naplněn):

Předložená práce se na katedře objevuje jako první pokus zdokumentovat jeden z rituálů běžných ještě před druhou světovou válkou v obcích širšího Plzeňska. Bohužel ikonografické materiály v žádném z muzeí na naší straně nejsou k dispozici, lepší je situace s popisy tohoto obřadu (např. z Nýřan), ty však vyžadují znalost čtení starého německého písma. Svatodušní jízda v bavorském Kötztingu je tedy jedinou možností, jak se s tímto rituálem v nejbližším okolí seznámit. Jeho zachycení a interpretace však klade před badatele řadu překážek 1) Svatodušní jízda se jako kalendářní rituál odehrává jen jednou v roce, 2) Kontakt s místními obyvateli a účastníky vyžaduje nejen perfektní znalost němčiny, ale – a to považuji za největší překážku komunikace – i znalost bavorských dialektů. Množné číslo používám záměrně, neboť jízdy se účastní muži z mnoha lokalit Bavorska, což s sebou přináší i tuto nářeční pestrost. Tolik na úvod, aby bylo zřejmé, že napsat brilantní práci v podmínkách studenta dálkového studia Katedry antropologie Západočeské univerzity (tedy nikoliv zkušeného germanisty znalého všech zákoutí dialektů, jimiž se v Kötztingu hovoří), je zcela nemožné.

Věra Simeth se tohoto úkolu přesto ujala s nadšením pro barvitost rituálu, fascinována jeho jinakostí. (Podobný zážitek představuje jízda králů v moravských obcích Doloplazy, Hluk, Skoronice, Vlčnov aj.) Této fascinaci, na Moravě navíc umocněné ještě barvitostí krojů, snad podlehne každý, kdo má vztah ke koním (během jízdy se v Kötztingu představuje až 900 jezdců!). Na druhé straně může i umocnit bolestnou vzpomínku těch, kteří je v 50. letech odvádět na jatky. V Bavorsku se nic podobného nestalo, svatodušní jízdy tak mají svou nepřerušovanou historii. Autorce se bohužel nepodařilo vystoupit z role nadšeného účastníka a pohlížet na jednotlivé sekvence z pohledu etnografa. Cíl tedy bylo dosaženo jen zčásti.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ *(náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):*

Autorka se v analýze bohužel příliš spolehla na svého průvodce D. Casarettiho, s nímž zřejmě mohla hovořit spisovnou němčinou. Ač jistě člověk velmi erudovaný, přesto nachází pro jednotlivé prvky vysvětlení, která jsou problematická a jež by si vyžadovala důkladnější ověření. Mám tím na mysli zejména vegetačních symboliku, již se ve svých pracích zabývali Karl Heinrich Krämer, Dietz-Rüdiger Moser, u nás pak zejména Antonín Václavík, Václav Frolec, nejnověji pak Martin Šimša. Práce tak ulpívá na povrchu, tedy popisu, byť přesném, toho, co se v posledním třech dnech odehrává. I zde se však skrývá další problém – jediný výzkumník nemůže být zároveň na několika místech.

Přesto práci nelze zatratit, uvážíme-li, že je na katedře vůbec první, zabývající se životem v sousedním Bavorsku.

Následující výtky se týkají spíše jazykových a terminologických nepřesností.

Na s. 3 nelze německý výraz „Volkskundler“ překládat jako „vlastivědec“, na s. 5 chybí údaj o landkreisu, v němž se Kötzing nachází, správný tvar v němčině je „Wasservogelsingen“ (s. 9), Nothaffsche Familienkronik (s. 12), vyprávění D. Casaretti nelze považovat za legendu, ale pověst (s. 13), v češtině nelze použít tvar „kötzingerská“, ale „kötztinská“ (s. 19), rovněž tak „kötzingovský“, ale „kötztinský“ (s. 28).

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA *(jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):*

Až na výše uvedené výtky je jazyk práce kutivovaný, oceňuji rovněž dobré překlady německých textů, vložených jako ukázka v příloze. Obrazová příloha je vhodným doplněním. Citace mají náležitou formu.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE *(celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):*

Studentka svou prací vytvořila nikoliv zanedbatelný podklad pro další srovnávání, ale nastolila i úvahy, jaké asi podmínky vedou v příhraničních lokalitách organizátory na české straně k obnovení svatodušních jízd (sama jsem ji letos zaznamenala v Kladrubech u Stříbra). Její text je zároveň

odrazovým můstkem pro všechny, kteří by ve výzkumu tohoto a podobných rituálů, a to nejen na německé, ale i české straně chtěli pokračovat.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Mohla byste blíže popsat, jaké náklady jsou pro jezdce spojeny s prezentací, ať již při jízdě, či v soutěži tažné síly (tj. chov koní, zápisné, ošetření koní, převoz, popř jejich ustájení). Jaký chov bavorští účastníci preferují a kolik z účastníků pracuje v zemědělství?

Můžete uvést, kolik existuje v Kötzingu spolků a jak vypadá stran slavností zbytek kalendářního roku? Preferují obyvatelé svatodušní jízdu před ostatními svátky či událostmi (např. drsnými nocemi, Vánoce, masopustem apod.)?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě):

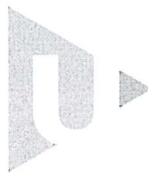
Práci doporučuji k obhajobě a na základě svého posudku ji doporučuji klasifikovat podle obhajoby v rozmezí známek

velmi dobře – dobře.

Datum: 27. 8. 2012

Podpis: PhDr. Marta Ulrychová, Ph. D.

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
katedra antropologie

FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra antropologie

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE posudek oponenta

Práci předložil(a) student(ka): Věra Simeth

Název práce: Svatodušní jízda (králů?) v Bad Kötzing

Oponoval: PhDr. Jiří Woitsch, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE *(uveďte, do jaké míry byl naplněn):*

Cíle práce formuluje autorka v jediné větě na s. 1. Pokud akceptujeme fakt, že provedený popis má charakteristiku spíše turistického průvodce, nikoliv odborné práce, lze autorkou formulovaný cíl považovat za naplněný.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ *(náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):*

Bakalářské práce se zabývá obyčejovou tradicí spojenou s jedním z nejvýznamnějších svátků křesťanského kalendáře – letnicemi. V minulosti představovaly letniční občůzky a tzv. jízdy významný prvek tradiční duchovní a sociální kultury, narozdíl od zvyků vánočních a velikonočních však příslušná obyčejová tradice v ČR buď úplně vymizela či je uměle udržována ve značně zkarikované podobě (svatodušní Jízda králů ve Vlčnově). Nejruznější typy jarních a svatodušních jízd však byly fenoménem minimálně středoevropským (lužické Křižarje resp. Osterreiten, jízdy po osení v Rakousku a Bavorsku, velikonoční jízdy v Polsku), přičemž v některých oblastech střední Evropy lze uvažovat i o kontinuální tradici jízd a jejich hlubším propojením se soudobým sociálním a náboženským milieu komunit, nikoliv s pouhým folklorismem a turistickou komodifikací, jak je tomu u nás.

Autorka si jako předmět výzkumu zvolila svatodušní jízdu (Pfungstritt) v obci Bad Kötzing v Bavorsku, kde se v roce autorčina výzkumu (2011) konala dle místní tradice údajně již 599. svatodušní jízda, přičemž právě na této akci je de-facto postaven i propagační marketing lokality (což však autorka vůbec žádné analýze nepodrobuje).

Text práce se rozpadá do několika obsahem i formou odlišných částí: po veledužném Úvodu (s. 1), autorka na základě přehledové literatury (chybí ovšem klíčové texty V. Frolce) velmi povrchně charakterizuje svatodušní svátky a s nimi spojené obyčeje. Následuje „metodologická“ kapitola (s. 3–5), ve které je zmíněna řada badatelů studujících danou problematiku a na myslitane otázka, proč když je autorka zná, jejich práce vůbec nepoužila. Stejně záhadný je nástin metodologie výzkumu (s. 5), na základě kterého se lze domnívat, že autorka provedla řadu polostrukturovaných rozhovorů –v práci se to ale nijak neodráží. Následuje (s. 5–8) školometská charakteristika lokality výzkumu a jejích dějin (proč se v dozvídáme např. o podstatě Kneippovy léčebné procedury opravdu nechápu) jakoby vystřižená z propagačního letáku („V tento den, kdy je město barevně vyzdobeno, se jeho symbolem stává láska a soudržnost.“ s. 8).

Na s. 8 se autorka zdánlivě dostává k popisu svatodušní jízdy v Bad Kötzing, zcela neorganicky se však nejprve znovu pustí do zcela amatérské a zmatené analýzy původu a charakteru letničních obyčejů, kterou „okoření“ např. rádoabydefinicí tradice převzatou z Wikipedie (pozn. 8 na s. 9). Následuje převypravování místních legend (či spíše pověstí) o původu svatodušní jízdy a poté odfláknutý historický nástin jejího průběhu a

organizování v Bad Kötzting. Teprve v kapitolách 6. až 11. (s. 18–40) Věra Simeth přistupuje k minucióznímu líčení jízdy a doprovodných událostí (svatba, divadlo). Autorka se záslužnou akribií do nejmenších detailů, ke kterým není co dodat, popisuje všechny fáze příprav a průběhu obyčeje, nicméně nelze nevidět, že tak činí zoufale povrchním způsobem národopisce 19. století. Po kritickém odstupu a analýze nenalzáme v práci ani stopu.

Není proto divu, že Závěr (s. 40) je zcela plytký, autorka nic nevysvětluje, neodpovídá na žádné otázky a opět se blíží turisticko-vlastivědnému průvodci.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (*jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.*):

Z formálního hlediska lze práci hodnotit jako průměrnou. Autorka se až na drobné neobratnosti vyjadřuje kultivovaně, srozumitelně a bez gramatických prohrěšků, nicméně většina díla je psána spíše popularizačním až žurnalistickým, nikoliv odborným, slohem. To sice přidává obsáhlým popisům na čtivosti, pro bakalářskou práci je však zvolený způsob psaní diskvalifikující.

Zvolený citační úzus kombinuje tzv. harvardské odkazování přímo v textu s patovými poznámkami pod čarou. Autorka odkazuje korektně, nicméně v seznamu literatury lze nalézt značné nedostatky – chybně jsou citovány texty z časopisů a sborníků, nejednotně je uváděno ISBN apod. V textu pak nelze až na výjimky vůbec identifikovat, které informace získala autorka rozhovory (sama přitom deklaruje, že takových informací má být celá řada).

Práce obsahuje textové přílohy (tzv. legendy o vzniku svatodušní jízdy) a bohatý a kvalitní obrazový doprovod, který je řádně pasportizován a s textem dobře provázán četnými odkazy.

Nejzávažnějším i když spíše úsměvným formálním nedostatkem je zmatek v názvu práce, kdy název uvedený na titulní straně nekoresponduje s názvem na patitulu, kde je navíc slovo „králů“.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (*celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.*):

Na předloženém textu lze vysoce hodnotit volbu tématu a konkrétního terénu. Tedy provedení výzkumu dodnes udržovaného obyčeje, navíc v německojazyčném prostředí, což na bakalářské úrovni nebývá obvyklé. Tím však výčet pozitiv bohužel končí. Použitá literatura je zoufale omezená, autorka se ani v náznacích nepokusila o komparaci jí studované Pfingstritt s podobnými minulými či současnými jízdami ve střední Evropě. Přes deklarovanou emickou perspektivu (s. 5) je práce čiročirým „oficiálním“ popisem události, bez sebemenší stopy po analýze studovaného fenoménu. O motivacích aktérů, důvodech jejich participace, významu jízdy pro zúčastněné i diváky atd. se nedozvídáme pranic. Text tak má podobu, jak bylo zcela bez nadsázky již uvedeno, turistického propagačního materiálu, jehož jediným přínosem má být: „...*kdyby popis této mnohasetleté tradice motivoval čtenáře k návštěvě nevelkého města Bad Kötzting, aby se na vlastní oči přesvědčil o unikátnosti popisované slavnostní události.*“ (s. 40).

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (*jedna až tři*):

1. Kde se ve Vaší práci vyskytuje „popis nahlížený v emické perspektivě“, o kterém mluvíte na s. 5.
2. Proveďte srovnání Vámi studovaného obyčeje s tzv. Osterreiten v Lužici.
3. Co je to v antropologickém/etnologickém smyslu tradice?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (*výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě*):

DOBŘE

Datum: 23. 7. 2012

Podpis:

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
katedra antropologie

Handwritten signature

Handwritten signature